Lietas arhīva Nr. A42-01089-24/14
ECLI:LV:ADRJRIT:2024:0429.A420108924.2.S

Administratīvā rajona tiesa
Rīgas tiesu nams
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024. gada 29. aprīlī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Līga Hāzenfuse,
rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs Krievijas Federācijas (turpmāk – Krievija) pilsonis /pers. A/ 2022. gada 23. septembrī vērsās Valsts robežsardzē ar iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā. Pieteicēja iesniegumā, sākotnējās aptaujas anketā un personiskajā intervijā norādīti tālāk minētie apsvērumi bēgļa vai alternatīvā statusa iegūšanai.

[1.1] Pieteicējs neatzīst Krievijā pastāvošo režīmu un neatbalsta Krievijas karadarbību Ukrainas teritorijā. Pieteicējs nevēlas tikt iesaistīts karadarbībā Ukrainā, kur būtu spiests nogalināt nevainīgus cilvēkus, it sevišķi ukraiņus. Pieteicējam pašam ir ukraiņu saknes. Pieteicējs uzskata, ka Krievijā tikšot mobilizēts un nosūtīts karot uz Ukrainu. Par nepakļaušanos mobilizācijas pienākumam draudot sods ar brīvības atņemšanu līdz 10 gadiem. Krievijas cietumos netiek ievērotas cilvēktiesības, kas savukārt rada draudus pieteicēja dzīvībai.

[1.2] 2018. gadā pieteicējs, pamatojoties uz savu vecvecāku pilsonību, iesniedza pieprasījumu par Ukrainas pilsonības iegūšanu, tomēr šī procedūra bijusi pārāk komplicēta, un Ukrainas pilsonību pieteicējam tā arī nav izdevies iegūt.

[1.3] Pieteicējs sociālajā tīklā *Facebook* ir ievietojis ierakstus un komentārus, kas nosoda karadarbību Ukrainas teritorijā un Krievijas prezidenta rīcību.

[1.4] Pieteicēja māsa 2014. gadā aizbrauca uz ASV, kur ieguva arī ASV pilsonību. Šis apstāklis pastiprina uz pieteicēju attiecināmos politiski motivētas vajāšanas draudus Krievijā.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) 2023. gada 27. decembra lēmumu Nr.1771/PLN/2023 pieteicējam atteikts piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs Latvijas teritorijā ieceļoja 2022. gada 2. martā, taču iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu iesniedza tikai 2022. gada 23. septembrī, no kā izriet, ka pieteicējs pieprasījis patvērumu vairāk nekā piecus mēnešus pēc ieceļošanas Latvijas teritorijā. Pieteicējs lūdza patvērumu pēc tam, kad nesekmīgi centās iegūt Latvijas termiņuzturēšanās atļauju. Secināms, ka pieteicējs lūdza patvērumu, lai radītu legālu uzturēšanās pamatu Latvijas teritorijā, nevis ar nolūku meklēt starptautisko aizsardzību Patvēruma likuma 37.pantā un 40.pantā noteikto iemeslu dēļ.

[2.2] Pieteicējs Krievijā nav bijis prominents politiskais aktīvists un viņam nav bijusi saikne ar kādu politisko spēku. Tāpat pieteicējs nav sniedzis informāciju, kas norādītu, ka viņam būtu problēmas saistībā ar viņa aktivitātēm sociālajos tīklos. Nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja aktivitātes sociālajos tīklos būtu piesaistījušas Krievijas tiesībsargājošo iestāžu uzmanību. Pārvalde nav guvusi pārliecību par pieteicēja politisko uzskatu noturību un to, ka tieši šādu politisko uzskatu dēļ viņš ir bijis spiests izceļot no Krievijas.

[2.3] Šā brīža ģeopolitiskajā situācijā nevēlēšanās tikt mobilizētam Krievijas armijā un tikt iesaistītam karadarbībā Ukrainā var tikt uzskatīta par personas politisko nostāju, tomēr pieteicēja bailēm šajā kontekstā jābūt objektīvām un pamatotām. Pieteicējs nav informējis, ka būtu saņēmis pavēsti saistībā ar mobilizāciju Krievijā. Pieteicējs atzinis, ka kopš izceļošanas no Krievijas ar viņu nav sazinājušies Krievijas tiesībsargājošo iestāžu darbinieki, un pieteicējam nav ziņu, ka viņš ticis meklēts mobilizācijas nolūkos viņa dzīvesvietā Sanktpēterburgā. Līdz ar to pieteicēja bailes no mobilizācijas uzskatāmas par hipotētiskām.

[3] Nepiekrītot pārvaldes lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu tiesā, norādot iepriekš jau pieminētos, kā arī turpmāk norādītos argumentus.

[3.1] Pieteicēja māte un vecmāmiņa pēc tautības ir ukrainietes. Pieteicējs izjūt pozitīvu emocionālo saikni ar ukraiņu tautu, viņš ir pareizticīgais un īpaši atbalsta konfesijas Ukrainā. Pieteicēja izcelsme ir viens no pamatiem, kāpēc viņš būtu spiests atteikties no obligātā militārā dienesta pienākuma pildīšanas.

[3.2] Pārvalde lēmumā nepareizi konstatēja, ka pieteicējs netiks iesaukts obligātajā dienestā, jo viņa vecums pārsniedz 30 gadu slieksni. Pieteicējs ir iekļauts militārajā rezervē, līdz ar to viņam tiks uzlikts pienākums karot. Iekļaušana militārajā rezervē ir pietiekams pamats, lai pieteicēju iesauktu armijā pat bez mobilizācijas izsludināšanas. Krievijas varas iestādes jau ir centušās identificēt pieteicēju kā personu, kura nepieciešamības gadījumā dosies karot. No obligātā dienesta pieteicējam izdevies izvairīties vienīgi tādēļ, ka viņš atrodas Latvijā.

[3.3] Pieteicēja atrašanās NATO dalībvalstī rada viņam papildus draudus tikt vajātam Krievijā. Pieteicējs dienēja slepenā un Krievijai svarīgā militārajā objektā, kas ir atbildīgs par valsts kodolieroču politiku un kodolbruņojuma nodrošināšanu. Pieteicējam tika piešķirta pielaide valsts noslēpumu saturošai informācijai, kā rezultātā noteiktā laika periodā viņam bija aizliegta izbraukšana no Krievijas. Atgriežoties Krievijā, pieteicējs tur tiks uzskatīts par valsts noziedznieku, jo viņš mēģinājis iegūt bēgļa vai alternatīvo statusu NATO dalībvalstī. Pieteicējam uzreiz tiks izvirzītas pretenzijas no Krievijas drošības iestāžu puses.

[3.4] Pēc ieceļošanas Latvijā pieteicējs sākotnēji mēģināja iegūt termiņuzturēšanās atļauju. Viņš negribēja uzsākt patvēruma procedūru, jo baidījās, ka Krievijas varas iestādes uzzinās par pieteicēja centieniem iegūt bēgļa vai alternatīvo statusu Eiropas Savienībā, kas savukārt pakļautu pieteicēju riskam tikt sodītam, atgriežoties Krievijā.

[4] Pārvalde paskaidrojumā par pieteikumu lūdza to neatzīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentāciju. Papildus pārvalde norādīja turpmāk minēto.

[4.1] Lietas materiāli neliecina par to, ka pieteicēja radniecība ar ukraiņiem un pieteicēja patika pret ukraiņu tautas kultūru būtu radījuši apstākļus, kuru dēļ pret pieteicēju Krievijā varētu tikt uzsākta vajāšana Patvēruma likuma izpratnē. Pieteicējs nav norādījis, ka Krievijā būtu iepriekš saskāries vai, atgriežoties Krievijā, varētu tikt pakļauts vardarbībai viņa etniskās izcelsmes vai reliģiskās piederības dēļ.

[4.2] Tas apstāklis, ka pieteicējs ir Krievijas pilsonis un tādējādi varētu tikt pakļauts mobilizācijai, nenozīmē, ka minētie apstākļi iestāsies, tiklīdz pieteicējs atgriezīsies Krievijā. Lietas materiāli neliecina, ka pieteicējs būtu saņēmis sev adresētu pavēsti mobilizācijai Krievijas armijā vai kāds būtu viņu meklējis mobilizācijas nolūkā viņa dzīvesvietā Sanktpēterburgā. Lai attiecībā pret pieteicēju Krievijā varētu tikt piemērots krimināls par atteikšanos iesaistīties kara darbībā, pieteicējam sākotnēji būtu jāsaņem pavēste, jāierodas kara komisariātā, jāpiekrīt mobilizācijai, bet pēc tam jāatsakās vai jāizvairās no piedalīšanās kara darbībās. Pieteicējs nav sniedzis informāciju, ka ir ticis mobilizēts un atteicies piedalīties kara darbībās Ukrainā.

[4.3] Pieteicēja politiskie uzskati nebija iemesls pieteicēja izbraukšanai no Krievijas. Sākotnējā intervijā pieteicējs norādīja, ka nav bijis politiski aktīvs. Pieteicējs nav sniedzis informāciju vai pierādījumus, kas liecinātu, ka viņš vispār Krievijā būtu publiski paudis savu viedokli par politiska rakstura notikumiem.

[4.4] Pieteicēja ieceļošanas Latvijā mērķis bija nevis patvēruma meklēšana, bet ar nodarbinātību saistīto uzturēšanās tiesību iegūšana.

[5] Lieta saskaņā ar Patvēruma likuma 49.panta otro daļu tiek skatīta rakstveida procesā, lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami lietas izspriešanai.

Motīvu daļa

[6] Patvēruma likuma 37.panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45.panta nosacījumi.

Vajāšanas jēdziens ir skaidrots Patvēruma likuma 38.pantā. Tas noteic, ka par vajāšanu atzīstamas: 1) darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu; 2) vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1. punktā minētajam veidam līdzīgā veidā. Saskaņā ar Patvēruma likuma 38.panta otrās daļas 5.punktu vajāšana var būt apsūdzība vai sods par atteikšanos pildīt militāro dienestu konflikta laikā, ja militārā dienesta pildīšana ietvertu noziegumu vai tādas darbības, uz kurām attiecas šā likuma 45.panta pirmās daļas 3., 4. un 5.punkts. Proti, Patvēruma likuma 45.panta pirmās daļas 3., 4. un 5.punktā uzskaitītas šādas darbības: starptautiskajos dokumentos definēts noziegums pret mieru, kara noziegums vai noziegums pret cilvēci; pirms ierašanās Latvijas Republikā izdarīts noziegums, kuram nav politiska rakstura un kurš saskaņā ar Latvijas Republikas likumu atzīstams par sevišķi smagu noziegumu; darbības, kas vērstas pret Apvienoto Nāciju Organizācijas mērķiem un principiem.

Patvēruma likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka pārvaldes amatpersona, izvērtējot vajāšanas iemeslus, ņem vērā patvēruma meklētāja politiskos uzskatus vai viedokli par šā likuma 42.pantā minētajiem iespējamiem vajātājiem un viņu politiku neatkarīgi no tā, vai patvēruma meklētājs rīkojies saskaņā ar savu viedokli.

Izskatāmajā lietā pieteicējs norādīja, ka Krievijā viņam draud politiski motivēta vajāšana, kura izpaustos kā apsūdzība vai sods par atteikšanos pildīt obligāto militāro dienestu konflikta laikā. Tiesai jāpārbauda, vai pieteicēja bailes no šādas vajāšanas ir pamatotas.

[7] Vispirms norādāms, ka nav šaubu par to, ka pieteicēja izcelsmes valsts pašlaik ir iesaistīta pašas izraisītajā militārajā konfliktā. Krievijas plaša mēroga militāro iebrukumu Ukrainā, kas sākās 2022. gada 24. februārī, nosodījusi starptautiskā sabiedrība – ar ANO Ģenerālās Asamblejas 2022. gada 2. marta rezolūciju, 141 valstij balsojot par, 5 pret un 35 atturoties, tika stingri nosodīta Krievijas militārā agresija pret Ukrainu, Krievijai tika pieprasīts nekavējoties pārtraukt militāra spēka pielietošanu un pilnībā izvest bruņotos spēkus no Ukrainas starptautiski atzītās teritorijas (sk. *UN General Assembly demands Russian Federation withdraw all military forces from the territory of Ukraine, pieejams: https://www.eeas.europa.eu/eeas/un-general-assembly-demands-russian-federation-withdraw-all-military-forces-territory-ukraine_en, šis un turpmāk minētie tīmeklī atrodamie avoti pēdējo reizi aplūkoti šā sprieduma sastādīšanas dienā*). Tāpat 2022. gada 4. martā, pamatojoties uz ANO Ģenerālās asamblejas rezolūciju Nr.A/HRC/RES/49/1, izveidota ANO Neatkarīgā starptautiskā izmeklēšanas komisija, kuras uzdevums ir izmeklēt visus iespējamos cilvēktiesību un humanitāro tiesību pārkāpumus, kas saistīti ar Krievijas agresiju pret Ukrainu. Komisija jau savā pirmajā ziņojumā Nr.A/77/533, kas publicēts 2022. gada 18. oktobrī, konstatējusi, ka Krievija pastrādājusi kara noziegumus, kā arī noziegumus pret cilvēci, pārkāpjot starptautiskās humanitārās tiesības (sk. *A/77/533: Independent International Commission of Inquiry on Ukraine - Note by the Secretary-General, pieejams: https://www.ohchr.org/en/documents/reports/a77533-independent-international-commission-inquiry-ukraine-note-secretary*).

Saeima, vērtējot Krievijas agresiju pret Ukrainu, norādījusi, ka Krievijas iebrukums Ukrainā ir rupjš Ukrainas suverenitātes un teritoriālās integritātes pārkāpums (sk. *Saeimas 2022. gada 24. februāra paziņojums „Par Ukrainas suverenitāti un teritoriālo integritāti", pieejams: https://likumi.lv/ta/id/330296-par-ukrainas-suverenitati-un-teritorialo-integritati*). Papildus tam Saeima uzsvērusi, ka Krievija jau kopš 2014. gada ir militāri, finansiāli un politiski atbalstījusi nesaudzīgu separātismu un vardarbību pret civiliedzīvotājiem Doneckas un Luhanskas reģionos Ukrainā, kā arī okupētajā Krimas pussalā. Krievijas spēki turpina konsekventi vērsties pret civiliedzīvotājiem, tostarp spīdzinot, slepkavojot, izvarojot un masveidā aizturot. Pamatojoties uz to, Saeima atzinusi Krievijas īstenoto vardarbību pret civiliedzīvotājiem par terorismu un Krieviju par terorismu atbalstošu valsti (sk. *Saeimas 2022. gada 11. augusta paziņojums „Par Krievijas mērķtiecīgiem militāriem uzbrukumiem Ukrainas civiliedzīvotājiem un sabiedriskajai telpai"*, *pieejams https://www.vestnesis.lv/op/2022/155.3*).

Atbilstoši tiesai pieejamajos informācijas avotos sniegtajai informācijai 2022. gada 21. septembrī Krievijas prezidents V.Putins paziņoja, ka Krievijas bruņotajos spēkos tiks izsludināta daļēja mobilizācija, kuras ietvaros tiks mobilizēti tie, kuri pašlaik ir bruņoto spēku rezervē, un, pirmām kārtām, tie, kuri dienējuši bruņotajos spēkos, kuriem ir konkrētas militārās specialitātes un atbilstoša pieredze. Iesauktie pirms nosūtīšanas uz vienību obligātā kārtā izies papildu militāro sagatavošanu. Pavēle par daļēju mobilizāciju tika parakstīta, un mobilizācijas pasākumi uzsākti 2022. gada 21. septembrī. Krievijas aizsardzības ministrs Sergejs Šoigu pavēstīja, ka mobilizācija skars 300 000 rezervistu. Vienlaikus tika apstiprināti Krievijas Krimināl kodeksa grozījumi, kuri par izvairīšanos no kara dienesta kara darbības laikā paredz kriminālatbildību līdz desmit gadiem (sk. piem. *What Does Russia's 'Partial Mobilization' Mean?, pieejams: https://www.csis.org/analysis/what-does-russias-partial-mobilization-mean, Russian Lawmakers Approve Bill Toughening Punishment For Crimes During Mobilization, pieejams: https://www.rferl.org/a/russia–duma–bill–punishments–military–mobilization/32042980.html; Russia Toughens Penalty For Voluntary Surrender, Refusal To Fight, piejams:*

https://www.rferl.org/a/russia–penalty–desertion–surrender/32049445.html).

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka lietas dalībnieku starpā nav strīda par to, ka pieteicēja izcelsmes valsts Krievija atrodas militārajā konfliktā un vispārīgi militārajā rezervē esošie Krievijas pilsoņi noteiktos apstākļos varētu būt pakļauti mobilizācijas pienākumam un spiesti piedalīties Krievijas iniciētajās militārajās darbībās. Tiesa konstatē, ka izskatāmajā gadījumā ir strīds par to, vai šie potenciālie mobilizācijas draudi pieteicēja gadījuma ir uzskatāmi par reāliem.

[8] Atbilstoši Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras sniegtajai informācijai, dienests Krievijas bruņotajos spēkos var būt viena gada obligātais militārais dienests, profesionālais dienests uz līguma pamata, dienests saistībā ar 2022. gada septembrī izsludināto daļējo mobilizāciju, dalība dažādos brīvprātīgo un algotņu bataljonos, kā arī bijušo ieslodzīto vienībās. Saskaņā ar Krievijas konstitūcijas 59.pantu Krievijas pilsoņa pienākums ir pildīt militārā dienesta pienākumu atbilstoši federālajam likumam. Tomēr gadījumā, ja Krievijas pilsoņa pārliecība vai ticība ir pretrunā ar militārā dienesta veikšanu, viņam esot tiesības aizstāt militāro dienestu ar alternatīvo civilo dienestu (sk. *EUAA, The Russian Federation – Military Service, 16 December 2022, pieejams:* https://euaa.europa.eu/publications/russian-federation-military-service).

Tiesai pieejamie ziņojumi liecina, ka Krievijā 2022. gada 21. septembrī izsludinātā daļējā mobilizācija ir bijusi neorganizēta un patvaļīga. Tiek ziņots, ka Krievijas pensionāri, vīrieši ar invaliditāti un personas bez militārās apmācības vai pat kaujas pieredzes saņem iesaukšanas paziņojumus par dienestu Krievijas bruņotajos spēkos. Tāpat tiek ziņots, ka mobilizācija ir nesamērīgi vērsta pret etniskajām minoritātēm. Cilvēktiesību aizstāvji uzskata, ka Krievijas militārie vervētāji savus centienus koncentrē uz provinci un attāliem apgabaliem nevis uz lielajām pilsētām, piemēram, Maskavu vai Sanktpēterburgu. Līdz ar to mobilizācijai tiek izteikti pakļautas Sibīrijas un Krievijas Tālo Austrumu Āzijas etniskās minoritātes. Arī Krimā vispirms dienestam armijā piespieda doties tatāru minoritātes pārstāvjus – 80 procentu no visām pavēstēm par mobilizāciju Krimā tika izsniegtas Krimas tatāriem (sk. *Anger flares as Russia mobilization hits minority regions and protesters, pieejams:* https://www.washingtonpost.com/world/2022/09/23/russia–mobilization–minorities–ukraine–war/, *Russia's partial mobilization: Conscripts report chaos , pieejams:* https://www.dw.com/en/russias–partial–mobilization–conscripts–report–call–up–chaos/a–63301779).

2022. gada oktobrī Krievijas varas iestādes paziņoja par mobilizācijas procesa pārtraukšanu (sk. *Russia's partial mobilisation is complete, Shoigu says, pieejams:* https://www.reuters.com/world/europe/russias-shoigu-says-partial-mobilisation-complete-82000-recruits-conflict-zone-2022-10-28/). Tomēr Krievija turpina aktīvu karadarbību Ukrainas teritorijā un tāpēc tiesa neapšauba, ka tuvākajā laikā Krievijas varas iestādes atkal varētu izsludināt mobilizāciju (sk. piem. *Russians fear a second wave of mobilization, as Putin prepares to make it harder to avoid a military call-up, pieejams:* https://edition.cnn.com/2023/04/12/europe/russia-conscription-bill-ukraine-intl/index.html). Tomēr šā sprieduma sastādīšanas brīdī tiesai nav pamata konstatēt, ka militārajā rezervē esošie Krievijas pilsoņi tiktu piespiedu kārtā mobilizēti. Ziņojumi par situāciju Krievijā liecina, ka Krievijas iedzīvotāji brīvprātīgi slēdz līgumus par iesaisti Krievijas bruņotajos spēkos vai brīvprātīgo vienībās. Tāpat publiski pieejamā informācija liecina par Krievijas varas iestāžu aktīviem centieniem iesaistīt Krievijas bruņoto spēku un brīvprātīgo vienībās ārvalstu pilsoņus, lemjot par Krievijas pilsonības piešķiršanu tiem ārvalstu pilsoņiem, kas karojuši Krievijas pusē Ukrainā. Konkrētā lēmuma mērķis ir radīt papildu stimulu ārzemniekiem ar militāro pieredzi iestāties Krievijas armijas rindās. Ziņojumi liecina, ka Krievijas armijā dienē vairāki tūkstoši ārzemnieku no tādām valstīm kā Kuba, Nepāla, Sīrija, Serbija Afganistāna, Somālija un Malaizija (sk. *Putin's foreign legion. Foreigners fighting in the war with Ukraine, pieejams:* https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2024-02-20/putins-foreign-legion-foreigners-fighting-war-ukraine , *Russia says 335,000 sign up to fight, no plans for new mobilisation, pieejams:* https://www.reuters.com/world/europe/russia-vows-no-new-mobilisation-335000-sign-up-fight-2023-10-03/ , *Putin offers citizenship to foreigners who fight for Russia , pieejams:* https://www.reuters.com/world/europe/putin-offers-citizenship-foreigners-who-fight-russia-2024-01-04/ , *un Special Report: How Cubans were recruited to fight for Russia, pieejams:* https://www.reuters.com/world/whatsapp-war-how-cubans-were-recruited-fight-russia-2023-09-30/).

Ir svarīgi ņemt vērā arī to, ka, atbilstoši iepriekš pieminētajos ziņojumos sniegtajai informācijai, Krievijas militārajā rezervē atrodas aptuveni 25 miljoni potenciālo karavīru, līdz ar to, pat mobilizācijas izsludināšanas gadījumā, iespēja, ka konkrēta militārajā rezervē esošā persona tiktu pakļauta mobilizācijas pienākumam, ir pavisam neliela, ja vien attiecībā uz šo personu netiek konstatēti kādi īpaši apstākļi, piemēram, specifiskas prasmes, kas palielinātu risku tikt iesaistītam obligātajā kara dienestā.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka šā sprieduma sastādīšanas brīdī fakts, ka persona atrodas Krievijas militārajā rezervē, pats par sevi nav pietiekams, lai automātiski konstatētu, ka pieteicējam Krievijā draud piespiedu mobilizācija. No pieejamās informācijas ir pamats secināt, ka Krievijas bruņotie spēki tiek papildināti dažādos veidos, tai skaitā personām labprātīgi parakstot līgumus par brīvprātīgu karošanu Ukrainas teritorijā.

[9] Pieteicējs sākotnējā intervijā (*lietas 68.–75.lapa)* norādīja, ka ir dienējis armijas daļā, kas šobrīd tiek mobilizēta kā viena no pirmajām. Personiskajā intervijā (*lietas 60.–62.lapa*) pieteicējs precizēja, ka no 2002. līdz 2004. gadam esot dienējis raķešu karaspēkā, apsardzes bataljonā. Pieteicējs bija vada priekšnieka vietnieks un kādu laiku pildīja arī rotas komandiera vietnieka pienākumus. Pieteicējs īpaši uzsvēra to apstākli, ka atrodas Krievijas bruņoto spēku rezervē, to apliecina ieraksts viņa kara klausības apliecībā (*lietas 15.–18.lapa)*.

Tiesa ņem vērā minētos pieteicēja izklāstītos apstākļus, tomēr vienlaikus tiesai nav objektīvā pamata atzīt, ka lietas materiāli norādītu uz Krievijas varas iestāžu centieniem pieteicēju piespiedu kārtā mobilizēt un nosūtīt karot Ukrainā. Pieteicējs, kurš obligātajā dienestā dienējis vairāk nekā pirms 20 gadiem, un kura vecums ir 43 gadi, nav uzskatāms par prioritāru armijā iesaucamo personu. Ņemot vērā pieteicēja iepriekšējo pieredzi obligātajā dienestā, nevar izslēgt iespēju, ka pieteicējs kaut kad nākotnē potenciāli varētu tikt iesaukts Krievijas militārajā dienestā, taču šā sprieduma sastādīšanas brīdī tiesa šos draudus atzīst par hipotētiskiem un pievienojas pārvaldes konstatētajam, ka pieteicējs nav sniedzis tādu informāciju, kas liecinātu par pieteicēja pamatotām bailēm tikt iesauktam militārajā dienestā. Lietas materiālos esošie pieteicēja iesniegtie dokumenti nepierāda Krievijas varas iestāžu centienus pieteicēju mobilizēt. Personiskajā intervijā pieteicējs atzina, ka nav saņēmis mobilizācijas pavēsti, jo ir izdzēsis valsts pakalpojumu aplikāciju, kurā valsts iestādes var nosūtīt personām jebkāda veida paziņojumus elektroniskā veidā.

Līdz ar to tiesai nav pamata konstatēt, ka pieteicējs Krievijā būtu izvairījies no militārā dienesta, par ko viņam draudētu Krievijas tiesībsargājošo iestāžu vajāšana. Pieteicēja bailes no vajāšanas Krievijā saistībā ar nevēlēšanos iesaistīties Ukrainā notiekošajā militārajā konfliktā ir atzīstamas par hipotētiskām.

[10] Kā papildus motīvu bēgļa statusa iegūšanai pieteicējs pieminēja savu politisko nostāju, jo pieteicējs kategoriski nepiekrīt Krievijas militārajām darbībām Ukrainas teritorijā.

Tiesa atzīst, ka pārvalde pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīja, ka pieteicējs nav uzskatāms par tādu personu, kuras politiskie uzskati vai darbība varētu būt par pamatu viņa iespējamai politiskai vajāšanai Krievijā. Pieteicējs nav bijis politiski aktīvs, nav publiski izteicis vai publicējis savu politisko nostāju. No lietas materiāliem neizriet, ka izskatāmajā gadījumā būtu pamats konstatēt aktīvu pieteicēja politiskā viedokļa paušanu. Lietas materiāli neliecina, ka pieteicējs būtu atklāti dalījies ar savu politisko nostāju, piemēram, sociālajos tīklos, līdz ar to nav pamata konstatēt arī to, ka pieteicēja aktivitātes radītu risku nonākt Krievijas drošības iestāžu redzeslokā. Tāpat, ņemot vērā pieteicēja dzīves faktus, proti, viņš Krievijā neieņēma tādus

amatus un nestrādāja tādu darbu, kur viņam neizbēgami būtu jāapliecina lojalitāte Krievijas valdošajam režīmam un politikai, kā arī lietas materiāli neliecina, ka pieteicējs plāno strādāt šādos amatos vai darbā, tad tiesai nav pamata konstatēt, ka pieteicēja politiskais viedoklis varētu pakļaut viņu poliski motivētas vajāšanas riskiem.

Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesai nav pamata konstatēt, ka pieteicējam Krievijā draudētu politiski motivēta vajāšana. Līdz ar to pieteicēja pieteikums daļā par bēgļa statusa piešķiršanu ir noraidāms.

[11] Pieteikumā pieteicējs izteica bažas arī par to, ka ilgstoša atrašanās NATO dalīb valstī viņam kā militārajā rezervē esošajam Krievijas pilsonim radīs vajāšanas draudus Krievijā. Pieteicējs uzskata, ka Krievijā varētu tikt pasludināts par Krievijas valsts varas pretinieku/valsts noziedznieku. Tiesa šos pieteicēja argumentus nevar uzskatīt par objektīvi pamatotiem. Lietas materiāli liecina, ka pieteicējs ieceļoja Latvijas Republikā uz vīzas un darba līguma pamata. Personiskajā intervijā pieteicējs norādīja, ka, izceļojot no Krievijas, robežsargi esot rūpīgi pārbaudījuši pieteicēja dokumentus, kā arī nofotografējuši pieteicēja uzrādīto darba līgumu. Ievērojot minēto, tiesai nav objektīva pamata konstatēt, ka pieteicēja atrašanās Latvijā, kurā viņš iebrauca uz darba līguma pamata, automātiski radītu viņam vajāšanas draudus Krievijā. Arī pieteicēja norādīto argumentu, ka sakarā ar dienēšanu Krievijas armijā viņam bija ierobežotas tiesības izbraukt ārpus Krievijas, tiesa noraida kā nepamatotu. Šajā spriedumā jau tika pieminēts, ka pieteicēja dienēšana Krievijas armijā noslēdzās pirms 20 gadiem, turklāt tas fakts, ka pieteicējam, neskatoties uz rūpīgu dokumentu pārbaudi, tika atļauts izbraukt no Krievijas, tiesas ieskatā, liecina par to, ka izceļošanas ierobežojumi uz pieteicēju vairs nebija attiecināmi.

Tāpat pieteicējs norādīja, ka papildus vajāšanas risku viņam rada arī tas apstāklis, ka viņa māsa ir ieguvusi Amerikas Savienoto Valstu pilsonību. Arī šo pieteicēja argumentu tiesa noraida kā objektīvi nepamatotu. Lietas materiāli liecina, ka pieteicēja māsa pametusi Krieviju jau 2014. gadā, savukārt ASV pilsoņa statusu ieguvusi 2022. gada 26. jūlijā. Saskaņā ar norādīto tiesai nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs Krievijā tiktu pakļauts vajāšanai par viņa māsas rīcību, ņemot vērā, ka, atbilstoši pieteicēja sniegtajai informācijai, ne pieteicējs, ne viņa ģimene nav tikusi vajāta, kopš pieteicēja māsa pametusi Krieviju vai kopš tā ieguvusi ASV pilsonību.

[12] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesai nav pamata konstatēt, ka pieteicējam Krievijā draudētu politiski motivēta vajāšana. Līdz ar to pieteicēja pieteikums par bēgļa statusa piešķiršanu ir noraidāms.

[13] Pieteicējs ir lūdzis viņam piešķirt arī alternatīvo statusu, līdz ar to tiesai ir jāizvērtē, vai pastāv priekšnoteikumi šāda statusa piešķiršanai.

Atbilstoši Patvēruma likuma 40.panta pirmajai daļai alternatīvo statusu var piešķirt, ja ir pamats uzskatīt, ka patvēruma meklētājs pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību. Patvēruma likuma 41.pants skaidro, ka smags kaitējums šā likuma izpratnē ir: 1) nāvessoda piespriešana patvēruma meklētājam vai tā izpilde; 2) patvēruma meklētāja spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana; 3) smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[14] Tiesa konstatē, ka pieteicējs nav norādījis, ka Krievijā viņam draudētu nāvessoda piespriešana vai tā izpilde. Tāpat tiesa jau iepriekš, izvērtējusi priekšnoteikumus bēgļa statusa piešķiršanai pieteicējam, atzina, ka pieteicēja apgalvojumi par viņam draudošo vajāšanu Krievijā nav objektīvi pamatoti un nav pamata pieteicējam piešķirt bēgļa statusu. Tādējādi, pamatojoties uz tiem pašiem apsvērumiem, tiesa atzīst, ka nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs pēc atgriešanās Krievijā varētu tikt pakļauts spīdzināšanai, necilvēcīgai attieksmei vai pazemojošai sodīšanai.

Attiecībā uz plaši izplatīto vardarbību iepriekš šajā spriedumā jau tika analizēti apstākļi saistībā ar Krievijas militāro spēku iebrukumu Ukrainā. Vienlaikus tiesai nav pamata konstatēt, ka šā sprieduma sastādīšanas brīdī pašā Krievijas teritorijā notiktu bruņoti konflikti, kas liecinātu par smagiem un individuāliem draudiem civiliedzīvotāju dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā Patvēruma likuma 41.panta 3.punkta izpratnē (*sk. piem. Russia-Ukraine War, pieejams: https://www.hrw.org/tag/russia-ukraine-war?promo=tag*).

Ņemot vērā to, ka pieteicējs ir Krievijas pilsonis, turklāt par vietu, uz kuru pieteicējs potenciāli varētu atgriezties, ir uzskatāma Sanktpēterburga, kur pieteicējs pirms izbraukšanas no Krievijas ir dzīvojis, tiesai nav pamata konstatēt, ka pieteicējam, atgriežoties Sanktpēterburgā, pastāvētu smagi un individuāli draudi dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ.

Iepriekš minēto iemeslu dēļ tiesa secina, ka nav pamata pieteicējam piešķirt arī alternatīvo statusu. Līdz ar to pieteicēja pieteikums arī šajā daļā ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.-251.pantu un Patvēruma likuma 49.panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesnese L.Hāzenfuse